

בש"פ 7339/22 - פלונית נגד מדינת ישראל, י"ט בחשון התשפ"ג

בבית המשפט העליון

בש"פ 7339/22

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העוררת: פלונית

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 24.10.2022 בפע"ם 57226-02-22 שניתנה
על-ידי כבוד הנשיאה ר' יפה-כ"ץ

תאריך הישיבה: י"ט בחשון התשפ"ג (131022)

בשם העוררת: עו"ד עלי אבו לבן

בשם המשיבה: עו"ד איתי שהם

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 24.10.2022 (פע"ם 57226-02-22, הנשיאה ר' יפה-כ"ץ). בית המשפט המחוזי הורה על הארכת צו הפיקוח שהוצא בעניינה של העוררת לפי סעיף 14(ב) לחוק ההגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006, לתקופה של שנתיים.

2. ביום 18.7.2019 הורשעה העוררת, יחד עם אחר, שעמו הייתה לה מערכת יחסים באותה עת (להלן: האחר),

בביצוע עבירות מין כלפי בתה, ילידת 1995 (להלן: הבת), בעת שגילה היה בין 7 ל-9 שנים (תפ"ח 5492-04-16, השופט הבכיר א' ואגו והשופטים א' אינפלד, ו-א' חזק). בין היתר, העוררת והאחר הורשעו בכך שבשתי הזדמנויות שונות קיימו יחסי מין לעיני הבת, תוך שאמרו לה להסתכל עליהם, לשם גירויים וסיפוקם המיני. עוד יש לציין כי מלבד עבירות המין, העוררת הורשעה גם בביצוע עבירה של הדחה בחקירה, בשל כך שניסתה להניא את בתה מלהעיד נגד האחר, ואף ביקשה ממנה לסלוח לו על עבירות מין שביצע בה.

3. ביום 12.3.2020 נגזר דינה של העוררת לארבע וחצי שנות מאסר בפועל. האחר הורשע בעבירות מין רבות וחמורות שביצע בבתה מנישואים קודמים של אשתו ובשתי בנותיה של העוררת, ונדון לעונש מאסר של 27 שנים שאותו הוא מוסיף לרצות.

4. לאחר שחרורה של העוררת ממאסר, ביום 17.9.2020 הוצא בעניינה צו פיקוח ומעקב בהסכמתה לתקופה של 18 חודשים (הנשיאה יפה-כ"ץ). בהערכת המסוכנות שצורפה לבקשת הפיקוח הראשוני הוערך כי העוררת ביצעה את העבירות על רקע יחסיה עם האחר, אשר התאפיינו בתלות רגשית והישרדותית של העוררת בו. בהתאם לעבירות שביצעה ולממצאי הערכת המסוכנות אשר העריכו את מסוכנותה כבינונית-נמוכה באותה עת, כחלק מצו הפיקוח נאסר עליה ליצור קשר עם האחר וכן עם קטינים. יצוין כי לאחר שחרורה ממאסר שהתה העוררת בהוסטל של הרשות לשיקום האסיר עד לחודש פברואר 2022. מאז היא מתגוררת בגפה בדירה שכורה.

5. ביום 24.2.2022 הגישה המדינה בקשה לבית המשפט המחוזי להארכת צו הפיקוח על העוררת למשך שנתיים. לבקשה זו צורפה חוות דעת מעודכנת של המרכז להערכת מסוכנות מיום 2.10.2022. לפי המתואר בחוות הדעת, שיתוף הפעולה של העוררת במענה על שאלותיה של מערכת המסוכנות היה מוגבל מאוד ובהתאם "הרושם החוזר הוא שרב הנסתר על הגלוי". מעבר לכך, על אף חלוף הזמן, העוררת מכחישה לחלוטין את ביצוע המעשים בגינם הורשעה ואינה מביעה חרטה, אמפתיה כלפי הקורבן, או הבנה של חומרת מעשיה. העוררת אף מסרבת להשתלב במסגרת טיפולית כלשהי ומטעימה כי איננה זקוקה לטיפול, אף שלפי חוות הדעת הדבר חיוני לה. עוד נטען כי לעוררת נערכו אבחונים פסיכולוגיים ופסיכיאטריים שמהם עלה כי היא סובלת מהפרעת אישיות, מפסיכוזה פעילה ומסכיזופרניה. יחד עם זאת, היא בחרה להפסיק ליטול טיפול תרופתי פסיכיאטרי ואינה נמצאת במעקב רפואי בעניין זה. בנוסף לדברים אלו, בהערכת המסוכנות מפורטים שני אירועים חריגים שאירעו בעת שהותה בהוסטל. אירוע אחד תואר כהחזקה בספר הכולל תכנים מיניים ופדופיליים (להלן: הספר), והאירוע האחר תואר כחיבוק של דיירת אחרת בהוסטל ללא הסכמתה. לצד אירועים אלו, נרשמו שתי הפרות של צו הפיקוח: ביום 25.2.2022 נצפתה העוררת פונה בשאלה לקטינה שהמתינה בתחנת אוטובוס. כמו כן, ביום 21.3.2022 התנהגה העוררת בצורה בלתי הולמת מול קצין הפיקוח בשל הבנתה כי הוא מעוניין ביחסים עמה מעבר ליחסים הפורמליים. נוכח המתואר לעיל, נקבע בהערכת המסוכנות כי רמת המסוכנות המינית של העוררת עלתה לרמה בינונית.

6. העוררת התנגדה להארכתו של צו הפיקוח. לטענתה, חוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות בעניינה התבססה על נתונים שגויים, ואין בה כדי לשכנע כי סיום הפיקוח יסכן את שלום הציבור. בהקשר זה היא הצביעה על כך שמלכתחילה חוות הדעת ייחסה משקל רב מן הראוי לספר שנמצא ברשותה אף שלדבריה, הספר לא כלל תכנים פדופיליים (להבדיל מתכנים מיניים), ומכל מקום לא היה שלה. עוד הביעה העוררת את רצונה לעמוד בקשר עם האחר, שהוא כאמור עברין מורשע. יצוין כי על-פי האמור בהערכת המסוכנות, העוררת רואה בו אדם שתמך ועזר לה, ומכחישה באופן גורף ביצוע עבירות על-ידם.

7. ביום 24.10.2022 קיים בית המשפט המחוזי דיון בבקשה, ושמע את טענות באי-כוח הצדדים ואת העוררת עצמה. בהחלטתו מתום הדיון קיבל בית המשפט המחוזי את הבקשה והאריך את צו הפיקוח עד ליום 17.3.2024. בית המשפט המחוזי התרשם כי מסוכנות המינית של העוררת עולה בבירור מהערכת המסוכנות, המתבססת על נתונים רבים, לרבות דפוסי החשיבה שלה, וכי העובדה שאין לה כל גורם תמיכה בקהילה פרט לקצין הפיקוח מגבירה אף היא את מסוכנותה. בהחלטה נקבע עוד כי הימצאות הספר ברשותה של העוררת שימש רק כגורם אחד מני רבים להערכת מסוכנותה, ולא העיקרי שבהם. כמו כן, בית המשפט המחוזי התרשם כי רצונה של העוררת להשתחרר מן הפיקוח מדאיג ומלמד על שאיפתה לשוב ולהיפגש עם האחר.
8. הערר שבפני מכוון נגד החלטתו של בית המשפט המחוזי. העוררת, שמלכתחילה הגישה את הערר בעצמה, טענה בו כי היא מנהלת היום חיים נורמטיביים והארכת צו הפיקוח תגביל את עצמאותה.
9. בעקבות הגשת הערר הוריתי לסניגוריה הציבורית להודיע אם יש בכוונתה לייצג את העוררת בהליך זה. הדיון בערר התקיים בפני ביום 13.11.2022, ובו העוררת אכן הייתה מיוצגת מטעם הסניגוריה הציבורית.
10. בא-כוחה של העוררת הצביע על קשייה הרגשיים והאחרים של העוררת, וטען כי הפיקוח מכביד עליה ומטיל עליה מעמסה נפשית. בפרט נטען כי האיסור על יצירת קשר עם עבריינים מורשעים, לרבות עם שותפה לביצוע העבירות, מכביד עליה במיוחד. למעשה, בא-כוח העוררת הביע בשמה הסכמה עקרונית להארכתו של צו הפיקוח, למעט ביחס לתנאי של יצירת קשר עם האחר, השווה כעת במאסר. עוד הצביע בא-כוחה של העוררת על כך שהעבירות שבהן הורשעה העוררת בוצעו לפני כעשרים שנים, וכי היא לא נחשדה או הורשעה בעבירות אחרות בכל התקופה שחלפה מאז.
11. בא-כוח המדינה עמד על החשיבות הנודעת לפיקוח על העוררת, נוכח העבירות שבהן הורשעה, מצבה הרגשי, והתגברות מסוכנותה מאז שהוצא צו הפיקוח המקורי, בהתאם לאמור בהערכת המסוכנות העדכנית. יצוין כי במהלך הדיון אישר בא-כוח המדינה כי הספר שנמצא בהוסטל בעת ששהתה בו העוררת לא היה בעל תכנים פדופיליים, אלא תכנים מיניים. הוא ציין שנוכח ההכרה בכך העוררת אכן נשלחה להערכת מסוכנות נוספת.
12. לאחר ששקלתי את הדברים, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות. למעשה, במסגרת הטיעון בעל-פה אף בא-כוחה של העוררת בחר למקד את טענותיו בשני נושאים: המשקל שניתן להימצאותו של הספר בחזקתה של העוררת, וההיתכנות ליצירת קשר עם האחר.
13. אפתח בכך שטענותיה של העוררת ביחס לספר במקומן. עיון בהערכת המסוכנות הנוספת העלה שלכאורה אף מערכת המסוכנות החדשה לא עודכנה ביחס לכך שהספר אינו בעל תכנים פדופיליים, כפי שמוסכם כיום על המדינה (שהרי הדבר לא צוין בכתובים לצד ההתייחסות לספר שנמצא). ניתן היה לצפות כי חוות הדעת תתוקן לאחר שהובהר אופיו ומהותו של ספר זה. במבט הצופה פני עתיד יש להקפיד על מניעת אי-דיוקים מסוג זה. יחד עם זאת, לאחר עיון בהערכת המסוכנות העדכנית במלואה, התרשמתי כי ההתייחסות לספר מהווה נדבך יחיד מיני רבים בה, ואף לא נדבך מרכזי. בעיקרה, הערכת המסוכנות מתבססת על מאפייניה האישיותיים של העוררת ועל חוסר הבנתה בקשר לחומרת המעשים ואחריותה בביצועם. אלו, לצד סירובה לקבל טיפול מכל סוג, מעידים על מסוכנות מהסוג שמחייב את הארכתו של צו הפיקוח.

14. ומכאן, לטענות העוררת בדבר הצורך בצמצום צו הפיקוח כך שלא יכלול איסור על יצירת קשר עם האחר. על אף ההבנה למצבה הרגשי של העוררת, שנדמה כי היא בודדה בעולמה, אין בידי להיעתר לבקשתה זו. מעבר להיבט הפלילי של המעשים החמורים שבהם הורשעו השניים, אי אפשר להתעלם מכך שהקשר עם האחר הוא שאפשר את ביצוע העבירות בבת הקטינה. אכן, הערכת המסוכנות גם היא מצביעה על תלות רגשית ותפיסה מעוותת של העוררת ביחס אליו, ועל השפעתו השלילית עליה. בנסיבות אלה, איסור יצירת הקשר הוא חלק מהותי מצו הפיקוח ומהרציונאל המונח בבסיסו. גם בנקודה זו לא מצאתי אפוא מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

15. בטרם סיום, נוכח מצבה המורכב של העוררת, אני מורה כי פרקליטות המדינה תמציא החלטתי זו לידי רשויות הרווחה במקום מגוריה של העוררת על מנת שאלה יוכלו לבחון באיזה אופן ניתן לסייע לה.

16. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ג בחשוון התשפ"ג (17.11.2022).

ש ו פ ט ת